

Verder zuidelijk hadden de Russen in februari en maart zware strijd moeten leveren in het gehele gebied tussen Oost-Pruisen en de Oder. Veel moeite kostte het hun om de eind januari over de Oder gevormde bruggehoofden ietwat uit te breiden. Ook in Silezië kwamen zij in die tijd maar langzaam voorwaarts; de Neisse bereikten zij pas eind februari en hun aanvallen op Breslau mislukten – die stad bleef tot aan het einde van de oorlog in Duitse handen.

★

Vergelijkt men het verloop van de strijd met de in het voorafgaande gegeven cijfers over de grote overmacht van het Rode Leger in mankracht en bewapening, dan is duidelijk dat de *Wehrmacht* in Oost-Pruisen, bij de Oder en in een deel van Silezië fel verzet heeft geboden, zulks geheel overeenkomstig de directieven van Hitler en de parolen van Goebbels' propaganda. In die propaganda waren verhalen over misdragingen van Russische militairen een steeds grotere rol gaan spelen. De officiële Russische oorlogsgeschiedenis heeft die misdragingen schoorvoetend erkend in één zin: '*Während der ersten Kampfphase gab es in Ostpreussen einige Verstöße gegen die Verhaltensnormen*'<sup>1</sup> – in werkelijkheid werd er op grote schaal geroofd wat los en vast was<sup>2</sup>, werden er tienduizenden burgers doodgeschoten<sup>3</sup> en werd een niet te schatten, maar in elk geval excessief hoog aantal vrouwen en meisjes verkracht.

Die losgeslagenheid behoeft niet te verbazen.

De geest van de Russische militairen die Duits grondgebied betraden, was vervuld van een immense haat tegen alles wat Duits was: zich voorwaarts vechtend van Leningrad, Moskou en Stalingrad waren zij door Russische streken gekomen waar door de *Wehrmacht* en de *Einsatzgruppen* van de *Sicherheitspolizei und SD* op barbaarse wijze was huis-

<sup>1</sup> *Geschichte des Grossen Vaterländischen Krieges der Sowjet-Union*, dl. V, p. 134. <sup>2</sup> Wij herinneren er aan dat, zoals uit ons vorige deel bleek, in het bevrijde Zuiden van Nederland menigvuldig werd geklaagd over plunderingen door Geallieerde militairen en dat, toen het westelijk deel van het Rijnland door de Geallieerden was veroverd, daar strooptochten werden ondernomen door Nederlandse BS'ers; op deze twee thema's komen wij in de hoofdstukken 14 en 15 nog terug. <sup>3</sup> Na de oorlog was de officiële schatting van het *Bundesministerium für Vertriebene* van de Bondsrepubliek Duitsland: vijf-en-zeventig- tot honderdduizend. (*Die Vertreibung der deutschen Bevölkerung aus den Gebieten östlich der Oder-Neisse*, dl. I, 1 (z.j.), p. 65 E)